

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

aile Çocuk

SAYI: 8 / EYLÜL 2023

Bizi
Takip
Edin

ailecocuk.aile.gov.tr

X
@ailecocukdergi

Aile Çocuk dergimizin 8. sayısıyla yeniden birlikteyiz.

Sevgili çocuklar, sizlerle buluşmaya hazırlanırken gönderdiğiniz çok sayıda mektup, resim ve elektronik posta bizleri mutlu etti.

Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlarken "Türkiye Yüzyılı"nda yapacağımız işlerde gücümüzü milletimizden alıyoruz. Bizler, birçok branştaki spor başarılarıyla adını dünyaya duyuran kıymetli milletin evlatlarıyız. Ülkemiz, bilimsel ilerlemelerden teknolojik gelişmelere, üretimden enerjiye atılan doğru hamleler sayesinde örnek bir konuma gelmekte.

Siz sevgili çocuklar, geleceğe yön veren umudumuzun kaynağısınız. Ülkemiz büyük Türkiye yolunda emin adımlarla ilerlerken sizlerin de başarılı hikayelerin büyük kahramanları olacağına inancım tam. Sizler yarının şefkatli yetişkinleri, geleceğin avukatları, mühendisleri ve doktorları olacaksınız. Bizlerin de mutlu, güvenli bir gelecek inşa etmek adına var gücümüzle çalıştığımızı bilmenizi isterim.

Yeni eğitim öğretim döneminde dergimiz size yoldaşlık etsin. Hikayelerimiz sizleri gülümsetsin, düşünmeye çağıran yeni bölümlerimiz hayretinize hayret katsın. Şimdi gelin dergimizin sayfalarını birlikte karıştıralım...

Bu arada sizden küçük bir ricam olacak. Lütfen dergiyi okuduktan sonra önerilerinizi bizimle de paylaşın.

İyi okumalar dilerim.

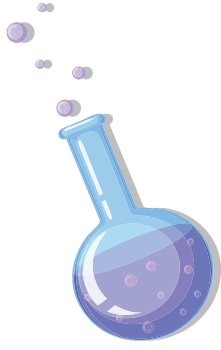
Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

Sevgi'nin Eğlenceli Okul Günü

04

Ben Kimim?

11

Dijital Oyun Tasarımcılığı

14

Sıçratan Top

16

Türkiye'nin Kalbi Ankara

20

Yavru Vatan: KKTC

22

Çiçekli Kirpi

26

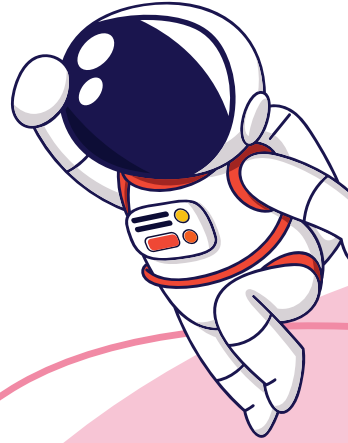
Suyla Serpilen Mis Kokulu Naneler

30

Nobel Ödüllü Biyoloji Profesörü Craig Mello

38

08

Yazıların hukuki sorumluluğu yazarın kendisine aittir. Yayımlanmasını istediğiniz yazı, inceleme ve eleştirileriniz için: ailecocuk@aile.gov.tr Aksi belirtilmediği takdirde dergide kullanılan resim, fotoğraf ve yazıların tüm hakları Aile Çocuk dergisine aittir. Aile Çocuk dergisi 3 ayda bir yayımlanan ücretsiz çocuk dergisidir. Basım Tarihi: Eylül 2023 ISSN NO: 2791-8262

İletişim

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler
Bakanlığı
Söğütözü Mahallesi
Eskişehir Yolu 2177. Sokak No:10/A
PK:06510
Çankaya/ANKARA

Baskı

Türkiye Diyanet Vakfı
Yayın Matbaacılık Tic. İşl.

Kapak Resmi

Nurefşan Altıntaş

Sevgi'nin Eğlenceli Okul Günü

Tatil Dönüşü

Henüz okula gitmek istemiyordu. Hem japon balığı Fındık'a da çok alışmıştı. Tüm gün evde tek başına sıkılacaktı! "Be-ni de gö-tür o-ku-la"

Sevgi, japon balığının baloncuklar yoluyla böyle söylediğine yemin edebilirdi!

"Evet! Harika fikir! Neden olmasın?"

İşte o an gözleri yeniden parladı. Hevesle çantasını hazırlamayı bitirdi.

Sevgi, yaz tatilinin tadını çıkarıyordu ki annesinin sesinin geldiği yöne doğru dikkat kesildi.

"Sevgiiii, hadi çık o havuzdan artık! Yarın okul açılıyor. Çantası, kıyafetlerini hazırla."

"Ne! Ne çabuk! Okul daha yeni kapanmamış mıydı?"

Sevgi, o gün zamanın takvimle ölçülemediği anların olduğunu anladı.

Zaman bazen hızlı geçiyordu, bazen yavaş. Okul zamanı geçmek bilmeyen aylar, tatilde ne çabuk geçip gitmişti. İstemeyerek de olsa çantasını hazırlamaya başladı.

Akşam, herkes yattıktan sonra yavaşça mutfağa indi.

Çok sessiz olmalıydı.

Şşt!

Parmak uçlarında yürüyerek dolaplarda kavanoz aradı. Fındık'ı fanusta, herkese göstere göstere okula götüremezdi.

Çantasına saklamalıydı.

"Hıh, işte bu! Tam aradığım gibi."

Sabah kalkıp erkenden hazırlanmıştı.

Fındık'ı da çantasına gizlemişti.

Annesi uykulu gözlerle odaya girdiğinde şaşırdı.

"Aaa ne kadar erkencisin! Seni yataktan zorla kaldıracığımı sanıyordum."

Sevgi, kahvaltısını yapıp okul servisine bindiğinde yüzünde büyük bir gülümseme vardı. Şüphe uyandıracak kadar büyük!

"Canım, sence Sevgi'nin okula dönmek için bu kadar hevesli olmasında bir gariplik yok mu?"

Babası, "Yok hayatım! Çocuk işte. Bir günleri bir günlerini tutmuyor."

Sevgi, sınıfa girer girmez Fındık'ı çantasından çıkarmış, sıranın altına koymuştu. Hava alsın diye kavanozun kapağını da aceleyle açtı.

İşini bitirip kafasını kaldırdığında arkadaşlarıyla göz göze geldi.

Herkesin yüzünde büyük bir gülümseme vardı. Ağızları kulaklarına değecekti neredeyse.

Sevgi şaşırdı.

"Okulun ilk günü için fazla mutlu görünüyorlar. Şüphe uyandıracak kadar mutlu!"

Eliyle yüzüne yayılan gülümsemeyi yoklarken şaşkınlıkla aslında okulu ne kadar da özlediğini fark etti.

Sınıfın köşesindeki çöp kutusunun başında kalemelerini açmak, yavaş yavaş açmak, açarken hayallere dalmak, sınıfı uzaktan izlemek, ne güzeldi.

Yine kalemelerini alıp sevgili çöp kutusunun yanına gitmişti.

Fakat henüz hayallere dalamadan, sınıfta tiz bir ses yankılandı.

"Aaa bakın, burada ne var! Bir japon balığı!"

Bütün sınıf Sevgi'ye baktı. O ise elinde kalemtraşla, ne yapacağını bilemeden donup kaldı.

Şoku atlatır atlatmaz koşarak sırasına gelip endişeyle Fındık'ın başına toplananları dağıttı.

"Çekilsenize şuradan, niye karıştırıyorsunuz sıramı?"

Ama pek işe yaramamıştı. Sorular ardı ardına geliyordu.

"Ne zamandır seninle?"

"Ne yiyor bu şimdi, suşi mi ahahah"

"Japonca mı anlıyor sadece?"

"Bizi görüyor mu?"

hav hav
cik cik
vak vak
zip zip
blop blop

Hepsine tek tek cevap vermeye çalışırken sınıfta yine tiz bir ses yankılandı.

"Aaa bakın, burada bir bukalemun var!"

Sevgi'nin başına üşüşenler bu defa koşarak diğer sıraya gitti ve bukalemunu incelemeye başladılar.

Ama bir dakika, yine o tiz ses!

"Aaa bakın, burada bir hamster var!"

Yok artık, dedi Sevgi. Kendi yaptığını unutarak:

"Sınıf iyice çıldırmış olmalı. Biri okula hamster getirmiş!"

Sınıftan sesler yükselmeye devam etti.

"Burada da yavru bir köpek var!"

"Burada bir tavşan!"

"Burada bir civciv!"

"Burada bir kanarya!"

"Burada bir tay!"

Sınıf bir sessizliğe gömüldü. Tay mı? Kim gizlice bir tayı okula sokabilirdi ki?

Sınıf, hayvanat bahçesi gibiydi.

Herkes, yaz tatilini birlikte geçirdiği hayvan dostunu yanında getirmişti.

Bir dakika, bir dakika, arka sırada bir de kaktüs vardı!

Kapıdaki nöbetçi telaşla seslendi.

"Öğretmen geliyor! Saklanın!"

Ne yapacaklarını bilemeden sınıftaki dolabın arkasına tikiş tepiş saklandılar.

"Biz niye saklandık ki? Hayvanları saklamalıydık!"

Sevgi, bu işte bir hata olduğunu anladığında geç kalmıştı, öğretmen içeri girmek üzereydi.

"Günaydın, ço... Bunlar da ne!"

Okulun ilk günü için çiçekli elbisesini giyip renkli kolyelerini takan öğretmenleri hevesle içeri adımını atmıştı ki...

hav hav

cik cik

vak vak

zip zip

blop blop

Sıralarda öğrencileri yerine türlü hayvanları görünce şoka girmişti.

Fakat her biri öyle tatlı görünüyordu ki onlara yakından bakmaya başladı.

"Sen ne tatlı bir yavru köpeksin."

"Ay bu fare mi?"

"Fare değil hamster!"

"Şşşşş!"

Öğretmen hayvanları tek tek severken çocuklar da dolabın arkasında pestil olmuştu. Ama bir yandan da kıkırdıyorlardı.

Sevgi, o an arkadaşlarını özlediğini hissetti. Aylarca süren ayrılık sonrası yeniden kaynaşmışlardı. Okul iyi ki açılmış diye düşündü.

Fakat dolabın arkasında artık nefes

alamıyorlardı, sonunda birinin dayanamayıp hapşırmasını da fırsat bilip kendilerini ele verdiler. Öğretmen dolabın arkasından fırlayanlara şöyle bir baktı. Hiç kızgın görünmüyordu.

“Aaa! Siz de kimsiniz? Burası bir hayvan okulu. Yanlış gelmiş olmalısınız!” dedi.

Herkes birbirine baktı.

Neyse ki şakasını fazla uzatmayıp kahkaha atınca bütün sınıf öğretmenlerine sıkıca sarıldı.

Tatil dönüşünde, okulun ilk günü, hayvan dostlarıyla olan maceralarını anlattılar birbirlerine.

Çok eğlenceli bir gün geçirdiler.

Son ders zili çaldığında, öğretmen ödev olarak soyu tükenen hayvanları araştırmalarını istedi.

Sevgi, eve döndüğünde yüzünde hala o büyük gülümseme vardı.

Annesi bu işe bir anlam verememişti.

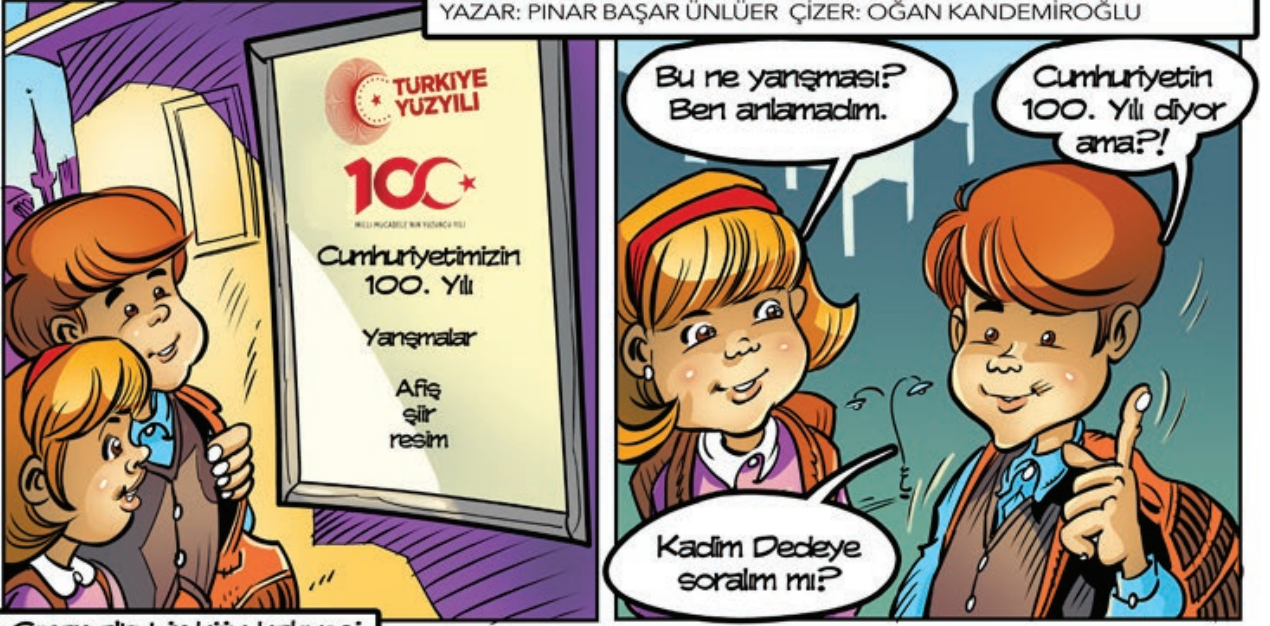
Sevgi, odasına çıkıp Fındık'ı fanusuna geri koydu.

Fındık, mutluluktan ağzını kocaman açtı.

Tatil dönüşü, bundan daha güzel bir ilk gün olamazdı!

YAZAR: PINAR BAŞAR ÜNLÜER ÇİZER: OĞAN KANDEMİROĞLU

Çınar altı bir köy kahvesi

Gencecik askerler bağımsızlık için savaşıyordu.

Hiç kimse geri dumuyordu. Herkes elinden ne geliyorsa onu yapıyordu.

Kimi ürettiği yiyeceği paylaşıyordu vatandaşlarla...

...kimi fikirlerini paylaşıyordu.

Ey kardeşlerim!
Gece karanlık bir gece,
fakat insanın hayatında
sabahlı olmayan bir
gece yoktur.
Birbirimize ellerimizi
uzatalım.
Tek bir hedefe yalnız
Türk istikali ve
hürriyeti gayesine doğru
yürüyelim. Vatan
mutlaka kurtulacaktır!

Halide Edib Adıvar, Sultanahmet mitingi

Çok Gezen Çok Yazan

BEN KİMİM?

Ah, çocuklar! Geç kalmadım, değil mi? Uzun yoldan geldim de... Gezmeyi pek severim. Kim sevmez? Ama kimsecikler benim gibi gezemez! Ben kim miyim? Eh, artık onu da siz bilin.

1611 yılında, İstanbul'da doğdum. Yani sizden birazcık büyüğüm. Önce mahalle mektebine, sonra medreseye, yetmedi üzerine bir de Enderun'a gittim. Ama bana okullar da yetmedi. Özel hocalardan Kur'an-ı Kerim, güzel yazı, müzik ve yabancı dil dersleri aldım.

Ben biraz gevezeyim tabii. Konuşmalarımı kendimi herkese öyle bir sevdirdim ki! Padişah da beni pek sevdi. Sarayda bana önemli görevler verdi.

Konuşmadan duramam ya, ben aslında yerimde de duramam! Daha çocukken bile gezmek isterdim tüm dünyayı. Saray da İstanbul da bana dar gelmeye başlamasın mı?

Cevap: Evliya Çelebi

Seyahat

Yolculuk, gezi.

Bir gün rüyamda, Peygamber Efendimizi gördüm... Yanına gitmek istedim ama biraz çekindim. Yine de dilimi tutamadım, "Şefaathat ya Resulallah!" diyeceğime, yanlışlıkla "Seyahat ya Resulallah!" dedim. Değiş o değiş, duam kabul oldu, düştüm ben de yollara.

Önce İstanbul'u baştan sona gezdim. Sonra çevresindeki şehirleri, sonra çevresindeki şehirlerin çevresindeki şehirleri... Aaa! Bir de baktım, Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde adım atmadığım yer kalmamış elli yıldan fazla bir zamanda.

Hadi diyelim beni hala tanımadın... Biraz komik, bol bol bilgili kitabımın adını da mı hiç duymadın?

Şefaathat

Bir isteğin yerine getirilmesi veya bir suçun bağışlanması için aracı olma.

Gezip gördüğüm tüm yerleri, "Seyahatname" adlı on ciltlik kitabımda yazdım sonra.

Enderun

Osmanlı Devleti'nde ileride devlet işlerinde yer alacak kimselerin yetiştirildiği okul.

MESLEK SEÇMEK NE ZORMUŞ

YAZAR: Sevda URFA

RESİMLEYEN: Hazal AVCI

Zeynep, günlerdir düşünüp duruyordu. Fikirler birer patlamış mısır gibi zihninde patır patır patlıyor, aralarında seçim yapmakta zorlanıyordu. Kafası arkadaşının kedisi Çıkrık'ın yumağı gibi karmakarışık olmuştu.

Hayırdır kızım?
Günlerdir neyin
peşindesin böyle?

Hangi mesleği seçeceğime
karar vermeye çalışıyorum
anneciğim. Ama meslek
seçmek ne zormuş!

Şimdiye kadar
hangi meslekleri
düşündün?

Örneğin babamla futbol
maçlarını izlemeyi çok
seviyorum. Oyunun bütün
kurallarını bildiğime göre futbol
hakemi olabilirim.

Bu çok güzel bir fikir! Yaptığın işte başarılı ve
mutlu olmak için onu çok sevmen gerekir.
Mesela gezmeyi de çok seversin. Gezerek
yapabileceğin bir meslek de düşünebilirsin.

Düşünmez olur muyum? Bisikletimle dünya
turuna çıkan bir gezgin olabilirim. Kim bilir,
böylece yepyeni bir seyahatname bile
yazabilirim! Ne kadar heyecan verici,
değil mi anne?

Aklıma daha hızlı ve kolay gezebilmeyi sağlayan bir meslek daha geliyor. Tahmin etmek ister misin?

Pilot olmaaaak!

Seni anlayabiliyorum Zeynepçim. Ne de olsa birbirimize benziyoruz.

Sen benim kahramanımsın anneciğim. Bu şehrin en hızlı ve en dikkatli ambulans şoförü olduğuna eminim. Hatta ülkemizin! Yok yok, dünyadaki en iyi ambulans şoförü benim annem!

Senin bir kahramanın var mı anne?

Olmaz mı? İşte kahramanlarımdan biri. Büyük başarılarla imza atmış çok önemli bir bilim insanı. NASA'da çalışan ilk Türk kadını. Prof. Dr. Dilhan ERYURT.

Hani Ay'a giden ilk uzay aracı Apollo var ya! İşte o projede yaptığı çalışmalar nedeniyle Apollo Başarı Ödülü bile almış!

Daha sonra ülkemize geri dönmüş. Bilgilerini ve tecrübesini ülkemiz çocuklarını yetiştirmek için kullanmış. Üniversitelerimizde ve TÜBİTAK'ta çok sayıda çalışma yapmış.

İşte bu! Belki de dünyada değil, uzayda gezen bir gezgin olmalıyım!

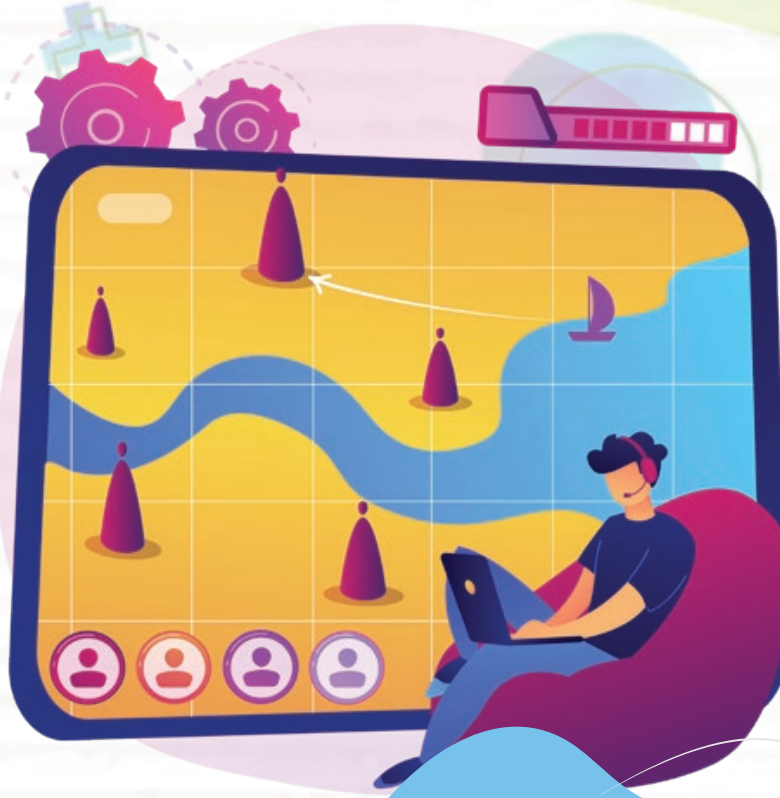
GELECEĞİN MESLEĞİ

DİJİTAL OYUN TASARIMCILIĞI

Bu ay sizlere bir çoğunuzun yakından bildiği ve sevdiği dijital oyunlarla geldim. Fakat bu sefer size bir oyunu anlatmak yerine, hem bilgisayarda çalışarak hem de oyun oynayarak yapabileceğiniz bir meslek olan dijital oyun tasarımı hakkında bahsedeceğim.

Sürekli değişen ve dönüşen dünyamızda artık meslekler de değişiyor. Eğer bilgisayar kullanmaya ve oyunlara ilginiz varsa dijital oyun tasarımı tam size göre olabilir. Dijital oyun alanında, yazılımcı, grafik tasarımcı, senarist, sanat yönetmeni ve içerik planlamacı olarak çalışabilirsiniz. Oyun tasarımcısı olmak için bir diploma şartı yok. Fakat iyi oyun tasarımcılarının çoğu bu alanlarda bir eğitime sahip.

Türkiye'deki birçok üniversitede artık "Dijital Oyun Tasarımı" bölümü bulunuyor.

Türkiye'deki birçok üniversitede artık "Dijital Oyun Tasarımı" bölümü bulunuyor. Peki bir dijital oyun tasarımcısında hangi özelliklerin bulunması gerekir, biliyor musun? Bakalım bunlardan hangileri sende var!

1. Meraklı olmak
2. Araştırmayı ve yeni bilgiler öğrenmeyi sevmek
3. Hayal gücünü kullanmak
4. Oyun senaryoları yazabilmek
5. Eleştirel ve analitik düşünmek
6. Ve tabi ki oyun oynamayı ve bilgisayar kullanmayı sevmek.

Dijital oyun tasarımcısı olmak ya da kendinizi bu alanda deneyimlemek için ilk adım olarak açık kaynak kodlu çevrimiçi oyunları oynayabilirsiniz.

Bu oyunlar, dünya çapında 15 milyondan fazla oyuncunun kayıtlı olduğu çevrimiçi ortamlar sağlar. Oynayabilmek için tek koşul ise 8 yaşından büyük olmak.

"Açık kaynak kodlu" demek kendi oyunlarını ve hatta kendine ait avaturları (karakterleri) tasarlayabileceğin anlamına geliyor. Hatta başka kullanıcılarının yaptığı oyunları oynayabilirsiniz.

Dijital oyun tasarımcısı adayı küçük dostlarım, bu oyunu günde 1 saatten fazla oynamamamız gerektiğini de unutmayalım!

Sıçratan Top Oyunu

Sevgili oyun arkadaşlarım, geleneksel oyunlarımızdan “Sıçratan Top” oyununu bilir misiniz? Hadi, hep birlikte bilmeyenlere anlatalım, bilenlere hatırlatalım.

Sıçratan Top oyunu için en rahat ortam tabii ki açık alan, bahçe, park gibi düz zemin olan mekanlar olur. En az 4-5 kişiyle oynanan bir grup oyunudur. Hem kız hem erkek çocuklar oynayabilir.

Bu oyun için bir veya birkaç metrelik ip ve bir top gerekir. Top, ipin ucuna bağlanır. Topun can yakmayacak şekilde hafif bir top olması önemlidir. Bazı yörelerde topun üzeri kurdelelerle süslenmektedir.

Oyuna başlamak için oyuncular aralarında tekerleme söyleyerek bir ebe seçer.

Ebe, oyuncuların karşısında veya ortasında elinde ucunda top bağlı ipi tutarak durur. Elindeki top bağlı ipi oyuncuların ayaklarına doğru sallayarak birini ebelemeye çalışır.

Oyuncular top onlara yaklaştığı zaman sıçrayarak kurtulmaya çalışırlar. Zaten oyun da ismini bu hareketten almıştır. Top kendisine değerek ebelenen kişi yeni ebe olur. Oyun bu şekilde devam eder.

OKUL

Okul yolunda ne var?
-Çınarlar ve gece gündüz
Çalışkan ağaçkakan
tak tak tak
tak tak tak

Okul bacasında kim var?
-Yaz misafiri leylek
durmadan konuşan
lak lak lak
lak lak lak

Okul çatısında kim var?
-Baykuş ile bayankuş
beraber şarkı söyleyen
çankur çunkur
tangur tungur

Okul kapısında kim var?
-Çıngıraklı alakarga
ders zilini çalan
gak gak gak
gak gak gak

Okul penceresinde kim var?
-Çınarın dalları arasında
kanatları kırmızı kartal
kartal kalkar dal sarkar
dal sarkar kartal kalkar

Okul bahçesinde kim var?
-Top oynayan martılar
bir de yırtıcı kuşlar
maç bitti, ders başlıyor
hadi sınıflara çocuklar

Refik DURBAŞ

Okul, Refik DURBAŞ, "Kardan Adam Üşüyor" kitabı,
Final Kültür Sanat.

geri dönüşüm

kendi Sebilini yap!

Atık kartonlardan kendi sebilini yapabileceğini biliyor muydun? Sebil, yani kullanımı çok kolay, içme suyu dağıtan gereç. Ama aslında kelime anlamı: Karşılık beklemeden hayır için dağıtılan içme suyu, demek. Biz bugün yaygın olan ilk anlamıyla bir sebil yapacağız.

İhtiyacın Olanlar:

- ★ 10x10 cm. üç karton parçası
- ★ 20x10 cm. üç karton parçası daha
- ★ Bir küçük pet şişe
- ★ Bir körüklü pipet
- ★ Silikon tabancası
- ★ Karton bardak
- ★ Keçeli kalem
- ★ Makas
- ★ Maket bıçağı

10x10 cm. atık karton parçalarından birini taban için kullanacağız. Tam kare şeklindeki bu parçanın kenarlarına silikon tabancasını sıkıyoruz.

10x20 cm. boyutlarındaki üç kartonu tabanın üzerine dikey olarak yapıştırıyoruz. Ardından birleşim yerlerine de silikon tabancası sıkarak bu dört parçayı sabitleyoruz. Bir dakika kadar kuruması için bırakıyoruz.

10x10 cm. ölçüsündeki parçalardan birini bir dolap rafı gibi, üçte iki oranında üst boşluk bırakarak sebilimizin iç kısmına silikon tabancasıyla yapıştırıyoruz.

3

Bu aşamada mutlaka bir yetiştikinden yardım almalısın.

Bu aşamada mutlaka bir yetiştikinden yardım almalısın.

4

Bir karton bardağı ters çevirip, kalan 10x10 cm. kartonumuzun üzerine kapatıyoruz. Keçeli kalem yardımıyla bardağın çevresini takip ederek tam daire çiziyoruz. Ardından çizdiğimiz bu daireyi maket bıçağı yardımıyla kesiyoruz. Ortasını deldiğimiz bu son parçayı sebilimizin üst kısmına yapıştırıyoruz.

Bu aşamada mutlaka bir yetiştikinden yardım almalısın.

Pet şişemizi dip kısmına yakın bir yerden maket bıçağının ucunu çevirerek deliyoruz.

Körüklü pipetimizin uzun kısmını makasla kısaltıp bu delikten geçirerek bir musluk elde ediyoruz. Şişemizi tavandaki delikten geçiriyoruz. Ardından pipetimizi de şişedeki deliğe yerleştiriyoruz. Hiç hava almayacak şekilde pipetin çevresini silikon tabancasıyla kapatmak önemli.

6

Şişemizin içine su doldurup kapağını kapatıyoruz.

Karton bardağı ise pipetten musluğun altına yerleştiriyoruz.

Yaşasın! Şimdi sıra denemekte! Her şey hazırsa şimdi musluğu açabilirsin. Musluk mu dedim? Ah, afedersin! Kapağı kastetmiştim. Şişenin kapağını hafifçe çevirdiğinde pipetten su aktığını göreceksin. Kapağı kapattığında ise su kesilecek. Sihir gibi! Ama tabii ki değil.

İyi de nasıl mümkün olabilir? **Bu konuda bir fikrin varsa ailecocuk@aile.gov.tr adresine e-posta atarak benimle de paylaşır mısın?**

Türkiye'nin Kalbi ankara

Ülkemizin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine seyahat edeceksen muhtemelen rotan Ankara'nın yakınlarından geçer. Öyleyse 13 Ekim 1923'te, başkent ilan edilen, Türkiye'nin kalbi Ankara'ya uğramaya ve şehirde kısa bir gezinti yapmaya ne dersin?

Tarihi çok eski çağlara kadar uzanan bir şehir Ankara. Şehrin merkezindeki kalıntı ve eserler daha önce kentte Hititlerin, Friglerin, Lidyalıların ve Galatların yaşamış olduğunu gösteriyor. Ayrıca burada Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerine ait çok sayıda eser yer alıyor.

Şehir merkezindeki Ulus semti hem Kurtuluş Savaşı'nın hem de tarih öncesi çağlarda bu bölgede yaşamış medeniyetlerin izlerini saklıyor. Kurtuluş Savaşı Müzesi (1. TBMM Binası), Cumhuriyet Müzesi (2. TBMM Binası), Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Augustus Tapınağı, Roma Hamamı Açık Hava Müzesi, Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Etnografya Müzesi, PTT Pul Müzesi bunlardan sadece birkaçı. Hacı Bayram Veli Cami ve türbesi, Hamamönü'ndeki Tacettin Sultan Cami ve türbesi de Ulus'ta görebileceğin tarihi mekanlardan. Geçtiğimiz günlerde UNESCO Dünya Mirası listesine alınan Gordion Antik Kenti ve Ahi Şerafeddin Camisi'ni de görmeyi unutmamalı.

Ulus gezisinin son durağında Çengelhan Rahmi Koç Müzesi ve Kelime Müzesi'ni gezip Ankara Kalesi'nden şehrin panoramik manzarasını izleyebilirsin. Atpazarı'ndaki hanlar ve antikacılar, dinlenip hoşça vakit geçirebileceğin, farklı deneyimler sunan nostaljik ve modern tasarımlı kafeler yolunun üzerinde seni bekliyorlar.

Cumhuriyet'imizin kurucusu Atatürk'ün ebedi istirahatgâhı Anıtkabir de Ankara'ya gelen turistlerin mutlaka ziyaret ettiği noktalardan biri. Anıtkabir'deki Kurtuluş Savaşı Müzesi'nde, Millî Mücadele Dönemi'ni ve Cumhuriyet'in ilk yıllarını anlatan eşya ve tablolar sergileniyor.

Ankara parkları da oldukça ünlüdür. Kuğulu Park, Seğmenler Parkı, Botanik Parkı, Kurtuluş Parkı, Göksu Parkı, Altıncıy, Millet Bahçesi ve Gençlik Parkı şehrin görülmeye değer yeşil alanlarındandır.

Meşhur Ankara tavanın tadına bakmadan, tarihî evleri ve çarşısıyla tanınan Beypazarı'nda güveç ve yaprak sarması yemeden, Beypazarı kurusu satın almadan, İnönü mağaralarını görmeden, Kızılcahamam ilçesindeki termal hamamların şifalı sularında yıkanmadan, Çamlıdere'deki tematik müzeleri gezmeden Ankara'dan ayrılmamanı öneririm.

Bir sonraki gezi rotamızda yeniden buluşmak üzere.

GÖNÜL DİYARI

TÜRKİYE

SURİYE

IRAK

İRAN

BAŞKENT:

Lefkoşa

NÜFUS:

1,244 Milyon

YÜZ ÖLÇÜMÜ:

9.251 km²

DİL:

Türkçe

Yayru Vatan:

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Doğası, antik kültürü ve tarihi zenginliğiyle etkileyici bir ada ülkesi olan Kıbrıs'ı gezmeye ne dersin? Masmavi denizi ve ince kum plajlarıyla Kıbrıs, yaz tatilleri için en çok tercih edilen yerler arasında.

"Kıbrıs Cumhuriyeti", 1960'ta, Ada'nın iki halkı olan Türkler ve Rumlar arasındaki ortaklık temeline dayanan uluslararası antlaşmalarla kurulmuş. 1975 yılında, Türk ve Rum tarafları arasında nüfus değişimi anlaşması yapılmış ve kuzeyde yaşayan Rumlar güneye, güneyde yaşayan Türkler de kuzeye geçmiş. Böylelikle adada iki ayrı bölge ortaya çıkmış. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise 1983 yılında ilan edilmiş.

Dünya üzerinde iki ülkeye birden başkentlik yapan tek şehir olan Lefkoşa, aynı anda hem Türk hem de Rum kesiminin başkentidir.

Girne Kalesi

Girne Kalesi, 7. yüzyılda, Arap-İslam akınlarına karşı kentin korunması için Bizanslılar tarafından yapılmış.

1489 yılında Venediklerin eline geçtiğinde, kale büyük bir savunma üssüne dönüştürülmüş. Tarihi kale 1570'te Osmanlı İmparatorluğu hakimiyetine geçerek üç asır boyunca bu şekilde kalmış. Daha sonra ise İngilizler tarafından hapisane, okul gibi hizmetler için kullanılmış. Kale, bugün adeta bir açık hava medeniyetler müzesi.

Girne Kalesi'nin içinde, Kıbrıs sularından kurtarılmış en eski batık gemi enkazı kalıntıları sergileniyor. 4. yüzyıla ait Yunan ticari gemisinin enkazı, 1965 yılındaki bir fırtına sırasında sünger bulmak için dalış yapan bir kişi tarafından tesadüfen keşfedilmiş. Daha sonra, bu batık gemi tanınmış üniversitelerden gelen bilim insanlarının düzenlediği kurtarma keşif dalışıyla su yüzeyine çıkarılmış.

Bellapais Manastırı

Bellapais Manastırı, 1158 ve 1205 yılları arasında inşa edilmiş. Kuzey sahillerine nazır konumu ve etkileyici dağ manzarasıyla gotik mimarinin önemli örneklerinden olduğu söylenir. Kıbrıs'a özgü sarı taşlardan yapılmış manastır, sapasağlam duran görkemli yapısıyla hayranlık uyandırıyor. Bugün konser salonu olarak kullanılan manastırdaki salon, dönemin tarihi izlerini taşıyor.

Selimiye Cami

Selimiye Cami, diğer adıyla St. Sophia Katedrali de Lefkoşa'da yer alıyor. Burası Kıbrıs'ın en gösterişli ibadethanesi. **Lüzinyan döneminde** yine gotik mimaride inşa edilen katedral, Osmanlı döneminde camiye çevrilmiş. Yapıya iki minare, bir minber ve bir de mihrap eklendikten sonra cami formunu almış.

Katedral hali, Paris'te bulunan Notre Dame Katedrali'nden esinlenerek yapılmış. Cami yapısında ise üç koridor ve altı yan bölüm yer alıyor. Selimiye Cami'nin önemli özelliklerinden biri de içinde mezarlıkların olması. Bugün hala ziyaretçilerine iki dinin özelliklerini yaşıyor.

Lüzinyanlar

1192-1489 yılları arasında Kıbrıs'ı yönetmiş Fransız asıllı hanedanlıktır.

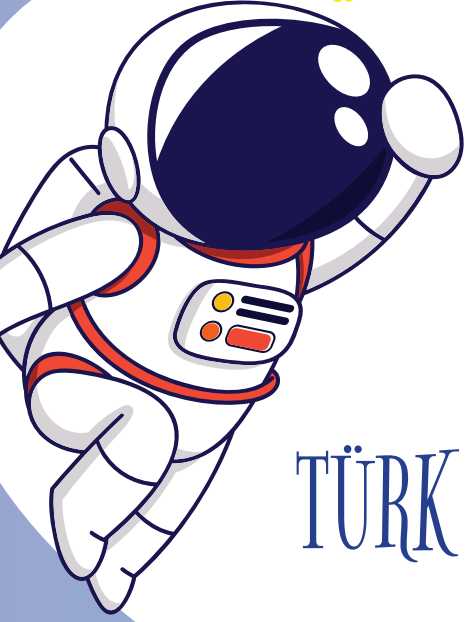

Hellim Peyniri

Hellim, Kıbrıs'ta yüzlerce yıldır üretiliyor. Türkiye'de yayılması ise 20. yüzyılı bulmuş. Hellim, Kıbrıs kökenli, sık dokulu, sarımsı beyaz renkte taze bir peynir. Genelde ızgarada ya da yağsız tavada kızartıldıktan sonra yenir. Ayrıca, hellim Kıbrıs Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs'ın önemli bir geçim kaynağı. Kahvaltıda kızarmış peyniri denemeye ne dersin?

Gönül Diyarı gezintimizin başka duraklarında buluşmak üzere.

TÜRK HAVACILIK UZAY SANAYİİ'NE bir yolculuk

Merhaba sevgili dostum!

Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladığımız bugünlerde, ülkemizin savunma teknolojilerinde eriştiği başarının gururunu yaşıyoruz. Belki sen de Ankara, Kocaeli, İstanbul, Bursa ve Aksaray'da pek yakında tekrarı gerçekleşen dev teknoloji fuarı Teknofest'i duymuş ya da ziyaret etme fırsatı bulmuşsundur. Eğer öyleyse eminim neden bahsettiğim hakkında biraz fikrin vardır. İnsansız hava araçları (IHA), mühendislik, uzay sistemleri, milli muharip uçak, helikopter ve havacılık yapısalı alanında onlarca başarılı gelişmeye imza atan TAI'yle tanışmalısın. 1973 yılında, savunma sanayiinde dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla kurulan TAI, yani TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş., 1984 yılında ABD ortak yatırım şirketiyle 25 yıllığına iş birliği geliştirmiş.

Bu 25 yıllık süreç tamamlanmadan, 2005 yılında, TAİ'nin yabancı hisseleri Türk hissedarlar tarafından satın alınıp TUSAŞ ile birleştirilerek yeniden yapılandırılmış. Bu da demek oluyor ki TAİ, Türkiye'nin tamamıyla yerli ve milli teknoloji merkezine dönüşmüş.

Jet eğitim ve hafif taarruz uçağımız HÜRJET, F-16 uçaklara alternatif olarak geliştirilen KAAAN, dünya çapında, kendi sınıfındaki en etkin taarruz helikopteri T129 ATAK, geniş yük kapasiteli istihbarat, gözetleme keşif ve taarruz uçağımız AKSUNGUR, zorlu şartların güçlü helikopteri T625 GÖKBAY, yüksek çözünürlüklü yer gözlem uydusu GÖKTÜRK-2, yeni nesil temel eğitim uçağı HÜRKUŞ, insansız hava aracı ANKA ve daha birçoğı, birer gurur kaynağı olarak savunma sanayimizi temsil ediyor.

Okul yöneticilerinin başvurması halinde arkadaşlarıyla Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Öğrenci Günü'nde, TUSAŞ tesislerinin gezilebileceğini, bu görkemli uçakları yerinde görebileceğini biliyor muydun?

Çiçekli KIRPI

Yemyeşil bir bahçenin rengarenk çiçekleri arasında neşeli bir kirpi ailesi yaşarmış. Anne kirpi, minik yavrusunu "pamuğum!" diye severmiş. Çünkü minik yavrunun adı Pamuk'muş. Pamuk, diğer kirkilerden biraz farklıymış. Vücudunda diken gibi sivri oklardan hiç yokmuş. Derisi pofuduk bir minder gibiymiş. Minik kirkinin pamuk beyaz tüyleri, güneşte ısı ısı parlarmış.

Başkalarından farklı olmak arkadaşlığa engel midir?

Bedensel bazı engeller biraz yardımla aşılabılır mi dersin?

Ancak dikensiz bir kirpi için hayat bazı zamanlar çok zormuş. Mesela tüm kirkiler top şeklini alıp tepelikten düzlüğe yuvarlanırken Pamuk canı acıdığı için ilk turda pes edermiş. Bununla birlikte Pamuk, akşamları kirpi parkında oynarken diğer hayvanlara karşı kendini savunma konusunda da zorlanırmış. Dikenleri olmadığı için, tehlike anlarında kuytu bir yere saklanırmış.

Yan bahçede yaşayan en yakın arkadaşı Kirimiri, bir gün Pamuk'un yanına gelmiş ve

"Merhaba Pamuk, bugün yeni bir oyun öğrendik, gel hep birlikte oynayalım." demiş.

Pamuk, annesinden izin alıp arkadaşların yanına gitmiş. Diğer kirpi arkadaşları da oradaymış. Kirimiri, oyunu anlatmış.

Minik karpiler heyecanla sayışmış, sıraya girmiş. Pamuk biraz tedirgin de olsa, sıranın en sonuna geçmiş.

Kirimiri, "Birdirbir oyunumuz başlıyor arkadaşlar!" demiş. Arkadaşları üzerinden atladıkça, Pamuk'un sırtına dikenler batmış. Canı çok ama çok yanmış. Bunun üzerine oyundan sessiz sedasız ayrılıp meşe ağacının gölgesine saklanmış.

Kirimiri, Pamuk'un ortadan kaybolduğunu fark edince onu aramaya başlamış. Birdenbire önünde kirpiye benzer bir şey belirmiş. İyice yaklaşmış ve onun çiçekli bir kirpi olduğunu düşünmüş. Burnuyla çiçekli kirpiyi hafifçe dürtmüş. Çiçekli kirpi kırırdamamış bile. Bunun üzerine arkadaşlarını, ailesini ve büyük büyük dedesini oraya çağırmış. Çiçekli kirpi hala kırırdamadan olduğu yerde duruyormuş. Büyük büyük kirpi dede, hareketsiz duran çiçekli kirpiye iyice yaklaşmış ve yakın gözlüğünü takmış. "Bu bir kardiken bitkisi. Ona çoban yastığı veya kirpi otu da denir." demiş.

Başkalarının kolayca yapabildiği ama yeterince iyi yapamadığını düşündüğün şeyler var mı?

Başkalarının yapmakta zorlandığı ama senin kolaylıkla yapabildiğini düşündüğün şeyler var mı?

Hiç çok zorlandığın bir konu oldu mu?

Engeli olan biriyle karşılaştığında ona bununla ilgili sorular sorar mısın?

O sırada Kirimiri aklına gelen bir fikirle heyecanlanmış. "Pamuk, sen harika bir karpisin! Yumuşacıksın ve bunu çok seviyoruz. Ama seninle oynarken dikenlerimizin canını acıtmasından endişe ediyoruz. Öyleyse neden bir çözüm bulamayalım ki?" Pamuk, saklandığı yerden heyecanla sormuş: "Nasıl yani? Bir çözüm mü?"

Bir deve uçabilseydi kanatları onu mutlu eder miydi dersin?

Benzersiz bir özelliğin olsaydı ne olmasını dilerdin?

Kirimiri tatlı tatlı kırırdarak arkadaşlarına dönmüş ve sevinçle: "Birlikte oyun oynarken bu çoban yastığını Pamuk'un üzerine bağlayabiliriz!" demiş. "Böylece Pamuk hala yumuşacık ve tatlı, bizlerse zararsız oyun arkadaşları olabiliriz." Herkes bu fikri çok sevmiş. Ama buna en çok Pamuk sevinmiş ve saklandığı yerden çıkmış. O günden sonra Pamuk, istediği zaman çoban yastığı dikenleriyle gezmiş, oynamış. Çiçekli bir kirpi olmak gerçekten de çok güzeldi.

Bu konuda bir fikrin varsa ailecocuk@aile.gov.tr adresine e-posta atarak benimle de paylaşır mısın?

Ya Göründüğü gibi Değilse?

Merhaba sevgili dostum. Bazı şeylerin görüldüğü
gibi olmadığı zamanlar vardır. Ne kadar emin olsan da
sonunda tamamen yanıldığın olur.
Bu senin de başına geldi mi?
Sence neden böyle olur?

Bir varmış bir yokmuş, dünyanın bilineni az, bilinmezi çok imiş. Haritalar, kılavuzlar,
gelişim rehberleri, dünyayı, insanı anlatır dururmuş ama herkes gördüğüne inanır,
duyduğuna kulak verirmiş. Kimseler derin derin düşünmezmiş.
İşte sana birkaç bilmece!

Kedi mi desem köpek mi, kıvrılır uyur mu
desem... Bilmem ki! Sen en iyisi resmi
incele. Belki bulursun böylece...

Küçük mü desem, büyük mü? Koşar, oynar,
ağaçlar arasında. Bulmasın bir göl, atlar,
yüzer keyfince.

Gördüklerin gerçeğin küçük parçaları. Resimleri inceleyip ipuçlarını takip ettiğinde gerçeğe ulaşacağını düşünebilirsin. Bakalım haklı mısın?
"En azından birini bilseydim, neden bu kadar yanıldım," diye düşünme. Öğrenmeni istedim, belki bazı şeyler görüldüğü gibi olmayabilir diye.

Bakıyorsun değil mi, resimlere?
İnceledim, eminim mi diyorsun kendince.
Haydi o zaman! Bir de bunu söyle: Koşar,
oynar kırlarda gönlünce.

Fare mi sandın filin kuyruğunu, kedi mi dedin
yoksa bizim tilkiye? Düşündün mü iyice? Hiçbir şey
görüldüğü gibi değil bence. Bak bu defa yumuşacık,
rengarenk bir kuyruk resmi çizdim. Güzelce tahmin et,
bulabilirsin bence...

Aşağıdaki soruları cevaplayıp düşüncelerini ailecocuk@aile.gov.tr adresine yazarak
bizimle paylaşmaya ne dersin?

- Başkalarıyla zıt görüşlere sahip olduğun oluyor mu?
- Sence aynı şeye bakıp farklı şeyler görmek mümkün müdür?
- Uzun ya da kısa olmak, önden ya da arkadan bakmak, iyi gören gözlere ya da keskin kulaklara sahip olmak, korktuğumuz, sevdiğimiz ya da hoşlanmadığımız bir şeye bakmak, gördüğümüz şey hakkındaki fikirlerimizi etkiler mi dersin?
- Tek bir bakış açısı doğruyu gösterir mi?
- Bazen birden fazla doğru da olabilir mi?

Suyla Serpilen Mis Kokulu Naneler

Bunun için önemli olan önemli olan suyu her gün değiştirip tazeleyerek besin değerini artırmak. İçinde en az bir gün süreyle muz kabuğu beklemiş suyu ya da baklagillerin bol besinli haşlama suyunu da bu amaçla kullanabilirsin.

Şimdiii! Evindeki malzemeleri değerlendirerek sen de bir nane düzeneği hazırlamaya var mısın? Böylece evindeki doğayı yeniden kullanarak, kendi el emeğinle büyüttüğün, salataya, cacığa, limonataya katacağın mis kokulu nane yaprakların olabilir.

Hayatımda sadece bir defa da olsa yabanda, doğanın kalbinde, kendi kendine yetişen, serpilip misler gibi kokan yabancı nanelere, yani **yarpuz** denk geldiğim için şanlıyım. Sanki bir kartpostalın içinde, Uludağ'daki Kırkpınar deresinde oluşan minik havuzlardan birinde karşılaşmıştım onlarla. Yan sayfadaki fotoğrafta olduğu gibi. Suda ne de güzel serpilmişlerdi. Zaten nane kendine uygun, nemli bir ortam buldu mu, arsızlığıyla bilinir. Yayılmadan duramaz.

Nane suyu çok seven bir bitkidir. Bir nane yaprağının %75-%90'ı sudan oluşur. Bu da onu topraksız tarım yöntemlerinden biri olan **hidroponik tarıma** en uygun yeşilliklerden biri yapar. Bitkinin besin ihtiyacını topraktan değil de sudan almasına dayanan bu yöntemi sen de evde deneyebilirsin. Ben maruldan lahanaya, havuçtan fesleğene pek çok sebzeye suyun gücüyle can katıp çoğaltmak için bu sistemi kullanıyorum.

Nelere ihtiyacımız var?

- 1,5 litrelik pet şişe
- 3 adet kürdan
- Makas ya da maket bıçağı
- 1 adet bulaşık sünger
- Suyu çekebilecek yün ya da jüt ip
- Su
- Birkaç dal nane.
- Cam bir bardağa ya da kavanoza koyup, güneş alan ama doğrudan güneşin altında kalmayan bir köşede tutmalısın. Her gün suyunu değiştirirsen bir ya da iki hafta içinde köklenir.
- 1 muz

Topraksız Tarım Düzeneğini Kurarken

Bu aşamada mutlaka bir yetiştiriciden yardım almayı unutmayalım.

Şişenin ağzı kısmından, nanenin köklü kısmının sığabileceği kadar bir parçasını kesiyoruz.

1

Kapağa tam ortasında ipin rahatlıkla geçebileceği bir delik açıyoruz.

2

Bu aşamada mutlaka bir yetiştiriciden yardım almayı unutmayalım.

3

İki parçanın birbirine değdiği kısmı fotoğraftaki gibi kürdanların yardımıyla sabitliyoruz.

4

Bulaşık süngerini fotoğraftaki gibi ortasına V şeklinde bir yarık açarak kesiyoruz.

6

İpin diğer ucunu şişenin kapağından geçirerek aşağı sarkıtıyoruz.

5

İpi nanenin köklerine fotoğraftaki gibi doluyoruz ve kökü süngerin arasına yerleştiriyoruz. Bu ip, suyla ısladığı sürece suyu yukarı, bitkinin köklerine taşıyacak.

7

Süngerimizin arasındaki nanemizi şişenin üst kısmına yerleştiriyoruz.

8

Şişenin kapak hizasına gelene kadar üstten su dolduruyoruz.

Düzeneğe havanın sıcaklığına göre her gün iki-üç kaşık, içinde muz kabuğu bekletilmiş su ekliyoruz.

İpin ucunda her zaman yeterince su olmalı, nanemiz suyla serpilip bize şifa vermeli.

YUMUŞACIK BİR DOST

ANKARA KEÇİSİ

Atalarımız Orta Asya'dan Anadolu'ya gelirken yanlarında neler getirmişler, hiç merak ettin mi? Uzun ve zorlu göç yolculuklarında, her zaman yükte hafif, pahada ağır şeyler tercih edilir. Tiftik keçisi bu tanımlamaya pek uymasa da gık demeden kilometrelerce yol gidebildiğinden sahiplerine pek yük olmamış olsa gerek.

Uzun, bembeyaz kılları ve geriye doğru kıvrık boynuzları ile Orta Asya'dan sonra İç Anadolu'nun iklimine o kadar güzel uyum sağlamış ki adı bir anda **Ankara keçisi** oluvermiş.

Tekstil sanayisinin göz bebeği diyebileceğimiz tiftik, bu keçilerin kıllarından elde edilir. Tiftik; kumaş, battaniye, halı ve ip üretiminin yanı sıra peruk ve oyuncak yapımında da kullanılır.

Ankara keçisinden elde edilen **tiftik**, incelik, uzunluk, kıvrım sıklığı, esneklik ve parlaklık yönünden en kalitelisi sayılır. Bu nedenle de tüm dünyada kendi adıyla **Ankara tiftiği** olarak anılır. Eski zamanlardan beri tüccarların göz bebeği olan Ankara keçileri, günümüzde hala popülerliğini koruyan hayvanlardır.

Sana hayatının her alanında Ankara keçisi tiftiği kadar kaliteli bir ömür dilerim.

Sonraki sayıda görüşmek üzere.

Gerçek turşu limonla olur.

Ne demek efendim limonla? Tabii ki sirkeyle olur!

Sirkeyle mi limonla mı daha iyi olur tartışması size de Yeşilçam sinemasından bir kesit hatırlatıyor mu? Hayır mı? Belki de ben fazla yaşıyım. Sirke mi limon mu meselesi bir kenara, turşuya lezzet katması ve mayalanmayı hızlandırması için başka malzemeler de eklenebiliyor. Mesela nohut, sarımsak, maydanoz ya da dereotu gibi. Kimisi maydanoz, kimisi dereotu ve nohut ekler kavanozuna. Kimisi de tane karabiberler. O yüzden benzersizdir turşu kavanozları. Aynı onları yapan ellerin sahipleri gibi.

Limonla mı sirkeyle mi? turşu

İhtiyacın olanlar:

- ★ Turşunu kurmak için kavanoz
- ★ Sirke ya da limon
- ★ Sarımsak
- ★ İçme suyu
- ★ Kaya tuzu
- ★ Biraz nohut
- ★ Turşuluk malzemeler: Salatalık, havuç, biber, lahana vb.

Neredeyse her şeyin turşusunu kurabileceğini biliyor muydun? Öyle ki bununla ilgili bir deyişimiz bile var. Bir şeyi kendisine saklayıp kimseciklerle paylaşmayanlara, **"Turşusunu mu kuracaksın?"** deriz. Aslında soru kılığındaki bu cümleyle amacımızın soru sormak olmadığını anlamışsındır.

Malzemeler tamam, ya şimdi?

1

Turşunun suyunu, 1 litre suya 1 çay bardağı sirke ya da limon suyu, 2,5 çorba kaşığı kaya tuzu katıp karıştırarak hazırlayalım.

2

Kaynar suyla sterilize ettiğin kavanozların dibine kabuklarını soyduğun sarımsaklardan ve nohutlardan ikişer üçer tane koyalım.

Bu aşamada mutlaka bir yetiştikenden yardım almayı unutmayalım.

3

Temizleyip iri parçalar halinde doğradığımız sebzeleri sık olacak şekilde kavanozlara yerleştirelim.

Sterilize etmek: Bozulmaya sebep olacak mikrop ve bakterilerden arındırmak.

Sebzeleri doğrarken bir yetiştikenden yardım almayı unutmayalım.

4

Hazırladığımız sirkeli ya da limonlu, tuzlu suyu sebzelerin üzerini örtecek şekilde kavanozlara paylaştıralım.

5

Kapaklarını sıkıca kapatıp bir hafta-on gün boyunca serin ve gölgelik bir yerde bekletelim. Afiyet olsun sevgili dostum!

KİM? NE? NİYE? deMiş

Damlaya Damlaya Göl Olur

Olmuyor. **Damlaya
damlaya göl** falan

olmuyor. Denedim, diyorum sana. Ol-
mu-yor. Tamam, göl değil havuz yapmayı
denedim ama havuz bile yapamamışsam
göl hiç olmazdı. Haksız mıyım? Annem de
bu işe biraz bozuldu. Önce havuz planı
suya düştü diye üzüldüğünü sandım.
Ama anlaşılan o, su yüzünden kabaran
parkeye bozulmuş biraz. Matematik ve
mühendislik hesaplar konusunda biraz daha
çalışmalıyım.

Bir de bir dahakine evin dışında bir alan
seçmem iyi olacak gibi.

Kendi Ağlamaz Düşen!

Sence de bu cümlede bir terslik yok mu?
Doğrusu için sözcükleri ters çevirmeli ama
nasıl?

Aha, buldum! **"Kendi düşen ağlamaz,"**
olsa gerek bunun doğrusu. İyi de neden
ağlamasın ki? Düşmüş işte, canı da
yanmış belli ki. Birisi düşürse ağlaması
serbest de kendi kendine düşerse mi
yasak? Yoksa şey mi demek istiyor?
Düşmek kendi kabahati, kimseye ağlayıp
sızlanamaz. İyi de ağlamak demek ille de
birilerine sızlanmak mı demek? Tamam,
tamam. Anladım aslında da anlamazlıktan
geliyorum. Şahsen düştüğümde ağlamak
yerine gülmeyi tercih ederim. Olur da bir
kendini bilmez komik bulur da güler diye,
önce davranıp kahkahayı koyuveriyorum.
Nasıl ama? Sence de akıllıca, değil mi?

Görünen Köy Ne İstemez?

“Kılavuz!” mu dedin, hemen? Öyleyse alkışlıyorum ve müsaadenle sana bir harita edinmeni öneriyorum. Görünmeyen köyler için kılavuza ihtiyacın olabilir. Navigasyon da fena değil ama inan bana eski yöntemlerin yerini tutmuyor. Burnumun ucundaki yere hala bir kilometre yolum kaldığını söyleyen navigasyondan başkası değildi. Düşünebiliyor musun? Burnumun ucu, diyorum. Basbayağı görünen köyün kılavuzu! Aklıma içinde **karga ve kılavuz** geçen bir başka bildik söz geliyor ama neyse...

Asla Bir Ayıyı Aç Bırakmamalısın

Yani takdir edersin ki aç bir ayının yol açabileceği sorunlar büyük olabilir. Hem de çok büyük. Tanıdığım aylardan biliyorum ki aslında son derece dost canlısı yaratıklar. Yiyecekleri, içecekleri önlerinde oldukça işleri tıkrındadır. Öyle kimseciklerin yoluna çıkıp da kollarını havaya kaldırarak “BÖÖÖÖÖĞ!” diye bağırırlar mesela. Hem neden yapsınlar ki? Bal yemekten hoşlanan biri nasıl huysuz olabilir, aklın alıyor mu senin? Bal gibi, pofuduk, tatlı varlıklar işte. Ama olur da aç kalırlarsa... Düşünmek bile istemiyorum. Emin ol o zaman dans etmek istememelerinin hiçbir önemi olmaz. Yani **“Aç ayı oynamaz”**, diyenlere sormak istiyorum. Sahiden tek sorun bu mu?

NOBEL ÖDÜLLÜ
BİYOLOJİ PROFESÖRÜ
CRAIG MELLO

“Yaşanabilir bir
gelecek için
gözümüzü üretmek
zorundayız”

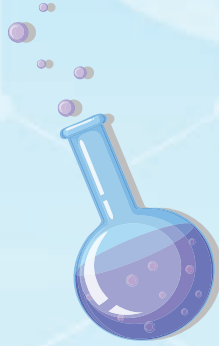

Bursa’da gerçekleşen 2. Uluslararası Moleküler Bitki Koruma Kongresi’ndeydik. Aile Çocuk dergisi olarak kongrenin ardından RNA etkileşimi üzerine yaptığı çalışmalarla 2006 yılında Nobel Tıp ödülünü alan, Amerikalı Biyoloji profesörü Craig Mello ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

Röportaj: Can Sarp AKDENİZ

Her yeteneğin mutlaka düzenli çalışma ile ödüllendirilmesi gerektiğini ifade eden Craig Mello, bilimin heyecan verici yönüyle tanışmanın çocukların araştırmacı yönünü geliştirdiğini, bunun geleceğin bilim insanlarının yetişmesinde önemli katkıları olduğunu belirtti.

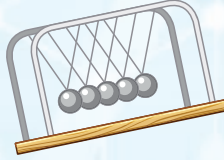
Çocukların bilimden keyif almaları için okul ve okul öncesi dönemde eğlenceli bilimsel deneyler, aktiviteler yapmalarının önemine değindi.

"Bilim aslında günlük hayatımızda, her yerde. Yeter ki farklı bir bakış açısıyla bakmayı bilelim. Günlük rutinlerimizin oluşum süreçlerini anlamaya çalışalım. Çay yapmaktan, yemek pişirmeye, aslında her eylem bilimin parçası," diyen Mello, "Bilimde heyecan verici gelişmeler var. İklim değişikliğinden korunmak için çevreye zarar vermeyen teknolojiler geliştirmek şu anda bilimin en önemli konuları arasında. Doğadan ilham alarak doğayla dost teknolojiler üretmeye çalışıyoruz. İnsanın yapısını anlamaya çalıştıkça onu çözüyor, daha sağlıklı bir gelecek için çözümler üretmeye çalışıyoruz." diyerek sözlerini tamamladı. Bu ilham verici sohbet için dergimiz okurları adına kendisine teşekkür ederiz.

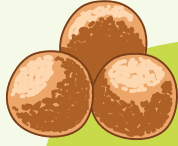
Bilimin eğlenceli yönünün dergi, video ve çeşitli oyunlarla çocuklarla buluşturulması, ailelerin de bu süreçte katılması gerektiğini vurgulayan Mello, herkesin içinde var olan merak duygusuna dikkat çekerek: "Önemli olan çocukluk çağında, doğru kaynaklar ve eğitici dokümanlarla bu merakı geliştirmek ve heyecan yaratmak." dedi.

Çocukluk çağında, doğru kaynaklar ve eğitici dokümanlarla bilim merakı geliştirilmeli.

Tohum Fırlatıcılarının GİZEMİ

Hasan, üç gün önce okula giderken rastlamıştı gizemli tohum fırlatıcılarına. Üç gündür bir kayanın arkasına gizlenerek onları gözlüyor, ne yaptıklarını anlamaya çalışıyordu. Beş çocuk ve başlarındaki adamdan oluşan grup, yanmış ormanın kenarına gelince heybelerinden misket iriliğinde çamur topakları çıkarıyorlardı. Sanki çamurdan gülleleri uzaklara fırlatma yarışmasına katılmışlar gibi, hepsinin yüzünde ciddi ve heyecanlı bir ifade vardı. Adamın 'Tohumlar hazır!' seslenişiyse fırlatma pozisyonu alıyorlardı. 'Şimdi fırlatın!' talimatıyla da ellerindeki çamur topaklarını tüm güçleriyle, yanmış orman arazisine doğru savuruyorlardı. Hemen ardından coşkuyla birbirlerini kutluyorlardı. Hasan artık sabredemedi, merakın verdiği cesaretle saklandığı yerden çıkarak onlara doğru yöneldi. Ne yaptıklarını soracaktı...

Tohum topları, tohumların gelişmesi için uygun ortamı sağlayan karışımlarla hazırlanır ve küresel ısınma ve çölleşme sorununa çözüm olarak toprağı canlandırma amacıyla yanmış orman arazileri gibi alanlara atılır.

Bu öyküyü fırlatılan tohumlardan birinin dilinden anlatmaya ne dersiniz?

Peki elli yıl sonra ormanda fırlattığı tohumun ağacını arayan bir adamın hikayesini anlatmak ister misiniz?

Sence çocuklar ellerindeki tohumları neden çamurla kaplamışlar?

Tohumları uzaklara fırlatmak için başka hangi/nasıl yöntemler/teknolojiler geliştirilebilir?

Fikirlerini bizimle paylaşmak istersen; ailecocuk@aile.gov.tr e-posta adresine gönderebilirsin.

PELİKAN

Çizelim mi?

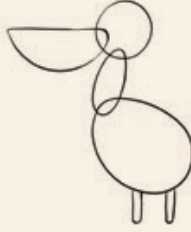
Cevabınız evetse aşağıdaki aşamaları takip ederek birlikte çizmeye ne dersiniz?

1

Pelikanın başı için bir daire, boynu için bir küçük oval, gövdesi için daha büyük bir oval çizelim.

4

Şimdi gözler için daireler, dairelerin içine içi dolu daireler, kaşlar ve perdeli ayaklarda sıra.

2

Şimdi köşeleri yumuşak bir üçgene ihtiyacımız var. Tam tahmin ettiğin gibi! Bu bir gaga olacak. Bacaklar için de iki çubuk, tamam.

5

Kanatlar için biraz dalgalı çizgi, birkaç da kavis çizelim mi? Bir de pelikan için bir platform. Heybetini görmeli.

3

Birleşim yerlerini silmeyi unutmamalısın.

6

Sıra en eğlenceli kısımda. Haydi renklendirelim!

SEN NE DERSİN?

1

Sence okul nedir? Bir bina mı, insan mı ya da hayatın kendisi mi?

- A. Bence duvarları, insanları ve hayatı kapsayan bir sistem.
- B. Bir şeyler öğrendiğin her yerin okul olduğunu düşünüyorum.
- C. Sabah erkenden gittiğim, öğretmenlerim ve arkadaşlarımla olduğu yer.
- D. Bir insan mı? İnsan nasıl okul olur ki?
- E. Bence asıl okul duvarların dışında olan.
- F. Bence okul; kaybolan kalem, kantin kuyruğu ve ne zaman bittiğini anlamadığım teneffüs demek.

Kafam yine çok karışık. Tatil ne zaman bitti? Okul hangi ara yeniden başladı? Peki eğitim hakkının bir yurttaşlık hakkı olduğunu biliyor muydun? Ben bilmiyordum. Aslında bir şey biliyorsam o da hiçbir şey bilmediğim. Eğitim sadece okulda mı alınır?

Hadi biraz sohbet edelim.

Merak ediyorum, acaba sen ne dersin?

2

8 Eylül UNESCO tarafından Dünya Kitap Okuma Günü ilan edilmiş. Neden bir şeye özgü günler var dersin? Bugün ne anlama geliyor?

- A. 8 Eylül'de tüm dünyanın aynı anda kitap okuması anlamına mı geliyor?
- B. Neyse ki "Dünya" diye belirtmişler. Marslı olduğuma göre bu beni hiç ama hiç alakadar etmiyor.
- C. Kitap okumanın önemine dikkat çekmek için düzenlenmiş bir gün.
- D. Neden belirli bir gün olmalı, anlayamıyorum.
- E. Bazen bir şeye dikkat çekebilmek için özel günler belirlemek iyi olabilir.
- F. Bence bunun için bir gün belirlemek gereksiz. Gerçek kitap kurtları okumaya her gün değer verir.

3

Eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin ne demek olduğunu biliyor muydun?

- A. Sanırım herkesin ayırım gözetmeksizin eşit koşullarda bilgiye ve eğitime erişimi olması demek.
- B. Ben biliyorum da her soruya benden önce parmak kaldıran arkadaşım bilmiyor gibi.
- C. Herkesin fosforlu kalemle yazabilme hakkı demek, tabii ki!
- D. Halk kütüphanelerinin fırsat eşitliği ilkesiyle kurulduğunu duymuştum.
- E. Parası olan veya olmayan, şişman ya da zayıf, uzun ya da kısa, siyah ya da beyaz herkesin eğitim alabilmesi demek.
- F. Bir yurttaşlık hakkı.

4

Orman okulu diye bir şey varmış, biliyor muydun? Bu okula orman hayvanları da kaydolabiliyor mudur dersin?

- A. Ormanın kralı aslanın belirlediği derslerin bilge bir kuş tarafından orman hayvanlarına öğretildiği bir okul olmadığına neredeyse eminim.
- B. Hayvanların ve diğer orman canlılarının gittiği bir çeşit okul.
- C. Sanırım ormanın içinde, duvarları olmayan, deneyime dayalı okullara böyle söyleniyor.
- D. Orman yasalarının hakim olduğu okul.
- E. Vahşi doğada hayatta kalma dersleri veren yer?
- F. Hiçbir fikrim yok.

6

Eğitim hakkının bir yurttaşlık hakkı olduğundan yukarıda bahsetmiştim. Başka hangi haklarının olduğunu biliyor musun?

- A. Mesela bu soruyu cevaplamama hakkım da sahip olduğum haklardan biri.
- B. Fikir ve ifade özgürlüğü, güvenlik hakkı, mülkiyet hakkı...
- C. Oyun oynama hakkım olduğundan eminim.
- D. Amuda kalkma, parende atma ve ısıklık çalma hakkı.
- E. Hata yapma ve hatadan dönme hakkı.
- F. Emin değilim. Başka hangi haklarım var?

5

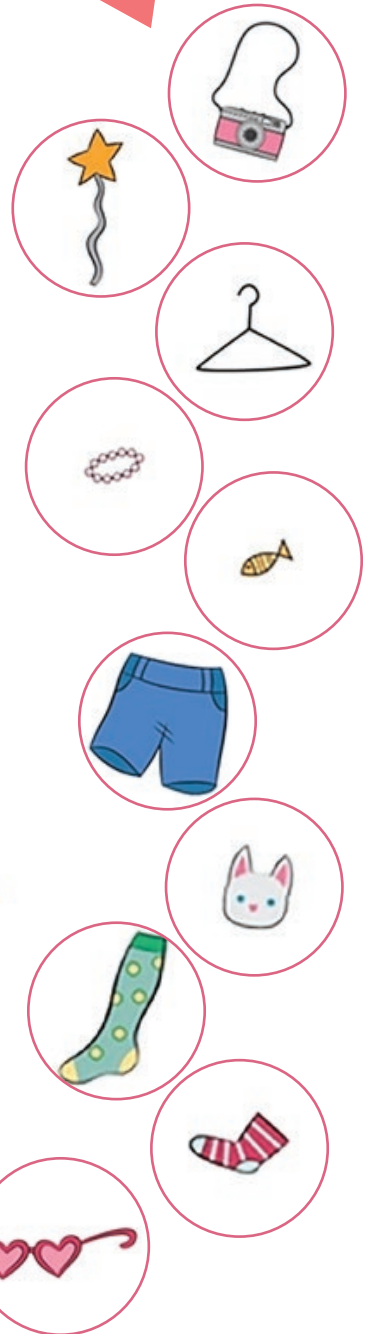
Tatilde okul dışı öğrenme alanları, kurslar ve atölyelerde bulundun mu? Sence bu alanlar okulla ne kadar benzer?

- A. Hangi tatil? Tatil boyunca o atölyeden bu atölyeye o kurstan bu kursa koşturup durmuş gibi hissediyorum.
- B. Şehir dışında akrabalarımızla vakit geçirdiğimizden böyle deneyimler edinmedim.
- C. Aldığı zaman okulla benzer ama tüm yıl sadece sevdiğim kurslara gitmekten şikayet etmezdim.
- D. Basketbol, izcilik, yüzme, hentbol, okçuluk, voleybol, tekvando, resim, gitar, ebru, badminton, tenis, yabancı dil, sanat, keman, piyano... Çok fazla seçenek vardı, ben bir karar verene kadar zaman hızla geçti.
- E. Henüz ilgimi çeken bir alan bulamadım. Bence okul yeterli. İnsan tatillerde tatil yapmalı.
- F. Arkadaşlarımla okul dışı öğrenme merkezlerinde kurdukları arkadaşlıklara çok imreniyorum. Bence okuldan farklı yönleri de var.

7

Görüşmeyeli çok oldu. Geçen zamanda seni eğlendiren, şaşırtan, heyecanlandıran ya da üzen bir anını benimle de paylaşır mısın?

Sevgi ve Zıp Zıp odalarını toplamışlar. Ama aradıklarını bulamıyorlar. Onlara yandaki objeleri bulmalarında yardım eder misin?

Cevaplar için

resfebe

resimli alfabe

ul

100 yıl

u

Kelimeleri harf, hece, sayı ve resimlerle anlattık. İpuçlarını takip ederek anlatılmak istenen kelimeyi bulmaya ne dersin?

Cevaplar: Karatavta, radar, bayrak, kolonya, gayci, dere kenarı, gözcü, toplum, okul, yüzüyl, başarıllı, devküşn

DEYİMLERİMİZİ TANIYALIM

Yan tarafta resimlerle anlatılmak istenen deyimlerimizin açıklamaları aşağıda veriliyor. Resimlerle açıklamaları örnekteki gibi eşleştirip, bu deyimlerin hangileri olduğunu altlarındaki boşluğa yazar mısın?

B

Elde edilmesi o denli kesin ki elde edilmiş sayılır.

.....cantada keklik.....

Suçu bir kişinin sırtına yüklemek.

.....

Farkında olmadan birine dokunacak söz söylemek. Pot kırmak.

.....

Kendisi istemese de farkında olmadan bir başkasının işine yarayacak davranışta bulunmak.

.....

Kendinden üstün birinin çıkmasıyla gözden düşmek.

.....

Bir konuda görüş bildirmemek suskunluğunu korumak sır saklamak anlamlarına gelir.

.....

İyi olmayan bir şeyi iyi gibi göstererek aldatmak.

.....

A

B

C

D

E

F

G

EYLÜL

2023

GÜNLERDEN BİR GÜN

6 EYLÜL
Ertelememe
Günü

13 EYLÜL
Türk İşaret
Dili Bayramı

29 EYLÜL
Uluslararası Gıda Kaybı ve
İsrafı Farkındalık Günü

30 EYLÜL
Tarçınlı Sıcak İçecek
Günü

EKİM

1 EKİM
Dünya Yaşlılar Günü
/ Uluslararası Kahve
Günü

4 EKİM
Hayvanları Koruma
Günü

11 EKİM
Dünya Kız Çocukları
Günü

15 EKİM
Dünya Beyaz
Baston Görme
Engelliler
Farkındalık Günü

29 EKİM
Cumhuriyet
Bayramı

KASIM

3 KASIM
Kendi Sandviçini
Yapma Günü

8 KASIM
Dünya Çocuk
Kitapları Haftası

10 KASIM
Atatürk'ü
Anma Günü

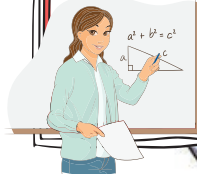

11 KASIM
Origami Günü

20 KASIM
Dünya Çocuk Hakları
Günü

24 KASIM
Öğretmenler Günü

Peki, senin için önemli günler neler?

Sizden gelenler

29 EKİM

Bak geliyor işte 29 Ekim
Herkes seviniyor bayrama
Ülkenin kurucusu Mustafa Kemal
Armağan etti çocuklara

Atam izindegiz
Hep seninleyiz
Atam seni çok özleriz
Hep kalpten ve yürekten seninleyiz

Ebrar IŞIK, 11 Yaş, Ankara

ELMA AĞAÇI

Bugün dedemlerin köyüne
gittik orda bir sürü
arkadaşım vardı sonra
dedem dedi ki: Kızım
gel hadi bahçedeki
meyveleri toplayalım
dedi gittik orda bir sürü
ağaç vardı. Ben bir elma
ağacı buldum dedem dedi ki
dedeciğim merdiven varmı?
getirdi ben de merdiveni
çıkıttım birdenbir
birses duydum ağaç
banı dedi ki: Merhaba
Ranika dedem selden
bassekti. Hemen arkadaş
olduk onun adı elma
çocuk dedi

Kadriye Rana ŞEFTALİ,
9 Yaş,
Balıkesir
Ali Hikmet Paşa
İlköğretim Okulu

Herkes Kendini Neden Düşünür?

En akıllı kim diye sorsalar
Herkes kendi ismini söyler

Bazı insanlar düşünür, tasınır
Ve, bilmem, der,

Keşke herkes böyle olsa

**Rümeysa
KARIŞMAZ
9**

Rümeysa KARIŞMAZ
9 yaş

Zeynep Naz ONURSAL,
9 Yaş, Ankara

HAYVANLAR

• Atlar, eşekler, develer, keçiler ve tüm hayvanlar
• Bizim dostumuz onlar.
• Onlara iyi davranalım,
• Hepsinin farklı özellikleri var.

• Hayvanlara kötü davrananları uyaralım
• Dünyada onların da yeri var.
• Bu dünya hepimizin,
• Onlarda birer canlılar.

• Atakan ERLİK, 9 Yaş, Şanlıurfa

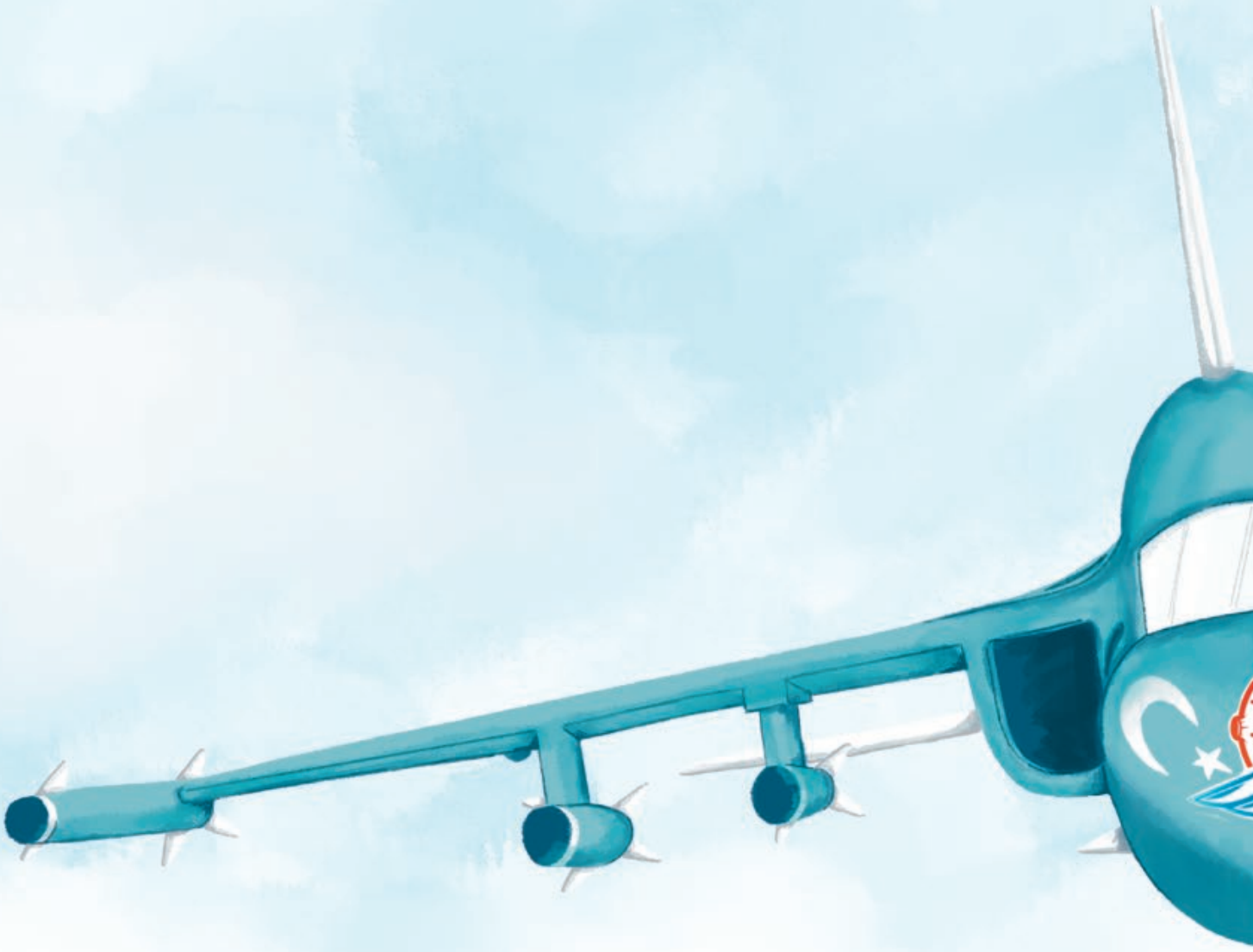
“Siz de hikaye, şiir
ve resimlerinizi
bizimle paylaşmak
ister misiniz?”

ailecocuk.aile.gov.tr

ailecocukdergi

ailecocuk@aile.gov.tr

ailecocuk.aile.gov.tr

✉ ailecocukdergi

ailecocuk@aile.gov.tr

